

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ב

גלות בבל בעיני הנביא יחזקאל

יואב ברזלי – yoavb@herzog.ac.il / שני ד' באב / 15.50-14.45

1. ירמיהו פרק כה - (יא) והיתה כל הארץ הזאת לחרבה לשמה ועבדו הגוים האלה את מלך בבל שבעים שנה. (יב) והיה כמלאות שבעים שנה אפקד על מלך בבל ועל הגוי ההוא נאם ה' את עונם ועל ארץ כשדים ושמתני אתו לשממות עולם.

2. ירמיהו פרק כט - (א) ואלה דברי הספר אשר שלח ירמיה הנביא מירושלם אל יתר זקני הגולה ואל הכהנים ואל הנביאים ואל כל העם אשר הגלה נבוכדנאצר מירושלם בבבלה... (ד) כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לכל הגולה אשר הגליתני מירושלם בבבלה. (ה) בנו בתים ושבו ונטעו גנות ואכלו את פריהן. (ו) קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשים ותלדנה בנים ובנות ורבו שם ואל תמעטו. (ז) ודרשו את שלום העיר אשר הגליתני אתכם שמה והתפללו בעדה אל ה' כי בשלומה יהיה לכם שלום.

3. זכריה פרק א - (יא) ויענו את מלאך ה' העמד בין ההדסים ויאמרו התהלכנו בארץ והנה כל הארץ ישבת ושקטת. (יב) ויען מלאך ה' ויאמר ה' צבאות אתה לא תרחם את ירושלם ואת ערי יהודה אשר זעמתה זה שבעים שנה.

4. זכריה פרק ז - (א) ויהי בשנת ארבע לדרוש המלך היה דבר ה' אל זכריה בארבעה לחדש התשעי בכסלו... (ג) לאמר אל הכהנים אשר לבית ה' צבאות ואל הנביאים לאמר האבכה בחדש החמשי הנזר כאשר עשיתני זה כמה שנים... (ה) אמר אל כל עם הארץ ואל הכהנים לאמר כי צמתם וספוד בחמישי ובשביעי וזה שבעים שנה, הצום צמתני אני.

5. דברי הימים ב פרק לו - ... (כ) ויגל השארית מן החרב אל בבל ויהיו לו ולבניו לעבדים עד מלך מלכות פרס. (כא) למלאות דבר ה' בפי ירמיהו עד רצתה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה שבתה למלאות שבעים שנה. (כב) ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר ה' בפי ירמיהו העיר ה' את רוח כורש מלך פרס ויעבר קול בקל מלכותו וגם במקתב לאמר. (כג) כה אמר כורש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים...

6. ישעיהו פרק כג - (טו) והיה ביום ההוא ונשכחת צר שבעים שנה, כימי מלך אחד מקץ שבעים שנה יהיה לצר... (יז) והיה מקץ שבעים שנה יפקד יקזק את צר ושבחה לאתננה וזנתה את כל ממלכות הארץ על פני האדמה.

-----

7. יחזקאל פרק כט - (ט) והיתה ארץ מצרים לשממה וחרבה וידעו כי אני ה' יען אמר יאר לי ואני עשיתי. (י) לכן הנני אליה ואל יאריה ונתתי את ארץ מצרים לחרבות חרב שממה ממגדל סוניה ועד גבול כוש. (יא) לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה לא תעבר בה ולא תשב ארבעים שנה. (יב) ונתתי את ארץ מצרים שממה בתוך ארצות נשמות ועריה בתוך ערים מחרבות תהיין שממה ארבעים שנה והפצתי את מצרים בגוים וזריתים בארצות. (יג) כי כה אמר א-דני ה' מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצרים מן העמים אשר נפצו שמה. (יד) ושבתני את שבות מצרים והשבתי אתם ארץ פתרוס על ארץ מכורתם והיו שם ממלכה שפלה. (טו) מן הממלכות תהיה שפלה ולא תתנשא עוד על הגוים, והמעטתים לבלתי רדות בגוים. (טז) ולא יהיה עוד לבית ישראל למבטח מזכיר עון בפנותם אחריהם וידעו כי אני א-דני ה'.

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ב

ה'המעשים הסמליים – הנבואה הראשונה של יחזקאל (פרק ד. 8)

(א) ואתה בן אדם קח לך לבנה ונתתה אותה לפניך וחקות עליה עיר את ירושלים. (ב) ונתתה עליה מצור ובנית עליה דִּיק ושפכת עליה סללה ונתתה עליה מחנות ושים עליה כרים סביב. (ג) ואתה קח לך מחבת ברזל ונתתה אותה קיר ברזל בינה ובין העיר, והכינתה את פניה אליה והיתתה במצור וצרת עליה, אות היא לבית ישראל.

(ד) ואתה שכב על צדך השמאלי ושמת את עון בית ישראל עליו, מספר הימים אשר תשכב עליו תשא את עונם.

(ה) ואני נתתי לך את שני עונם למספר ימים שלש מאות ותשעים יום ונשאת עון בית ישראל.

(ו) וכלית את אלה ושכבת על צדך [הימיני] הימני שנית,

ונשאת את עון בית יהודה ארבעים יום, יום לשנה יום לשנה נתתיו לך.

(ז) ואל מצור ירושלים תכין פניה וזרעך חשופה ונבאת עליה.

(ח) והנה נתתי עליך עבותים ולא תהפך מצדך אל צדך עד כלותך ימי מצורך.

(ט) ואתה קח לך חטין ושערים ופול ועדשים ודחן וכסמים ונתתה אותם בכלי אחד ועשית אותם לך ללחם מספר הימים אשר אתה שוכב על צדך שלש מאות ותשעים יום תאכלנו.

(י) ומאכלך אשר תאכלנו במשקול עשרים שקל ליום מעת עד עת תאכלנו.

(יא) וימים במשורה תשתה ששית ההין מעת עד עת תשתה.

(יב) ועגת שערים תאכלנה והיא בגללי צאת האדם תעגנה לעיניהם.

(יג) ויאמר ה' ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים אשר אדיחם שם.

(יד) ואמר אהה א-דני ה' הנה נפשי לא מטמאה ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי ועד עתה ולא בא בפי בשר

פגול. (טו) ויאמר אלי ראה נתתי לך את [צפועי] צפיעי הבקר תחת גללי האדם ועשית את לחמך עליהם.

(טז) ויאמר אלי בן אדם הנני שבר מטה לחם בירושלם ואכלו לחם במשקל ובדאגה וימים במשורה ובשממון ישתו. (יז) למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעונם.

--- רכיבים מרכזיים בתפיסת הגלות של יחזקאל ----

1. חורבן מוחלט של המקדש, ירושלים והארץ הוא הכרחי – ה' א-ה, יא-יג, פרקים ט'-י'
2. כך תתאפשר בדור הבא התחלה מחודשת ושונה – י"א טז, ל"ג כח-כט, ל"ו ד, ח-יא, לג-לו,

3. המצאות עם ישראל בגלות היא חילול ה' – כ' לג-לח, ל"ו טז-כד, לב.
4. השהות בגלות מסוכנת לגולים [ספקנות, יאוש, התבוללות, ע"ז...]. – ח', י"ד א-ה, כ' לא-לג, ל"ז יא.

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ב